

Сучасна наукова економічна думка

ВІСНИК

УНІВЕРСИТЕТУ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ (м. Київ)

- Фінанси
- Банківська справа
- Облік і аудит
- Економіко-математичне моделювання та інформаційні технології

№ 3 (9)
грудень
2010

З Б І Р Н И К Н А У К О В И Х П Р А Ц Ї

ВІСНИК

УНІВЕРСИТЕТУ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ (м. Київ)

Заснований у 2007 році. Виходить тричі на рік.

№ 3 (9)

грудень

2010

ЗАСНОВНИК І ВИДАВЕЦЬ

Університет банківської справи Національного банку України.
04070 м. Київ, вул. Андріївська, 1.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія KB № 13032-1916P від 20.07.2007

Рекомендовано до друку вченою радою Університету банківської справи Національного банку України
(Протокол № 2 від 17 листопада 2010 р.)

Збірник наукових праць внесено до Переліку наукових фахових видань України,
в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт
на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук (економічні науки):
Постанова Президії ВАК України від 8 липня 2009 р., № 1-05/3.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

доктор економічних наук, професор Т. С. СМОВЖЕНКО
(головний редактор);

доктор економічних наук, доцент Г. М. АЗАРЕНКОВА;
доктор економічних наук, професор О. І. БАРАНОВСЬКИЙ;
доктор технічних наук, доцент Л. А. БІЛИЙ;
доктор економічних наук, професор О. В. ВАСЮРЕНКО;
доктор економічних наук, професор О. Д. ВОВЧАК;
доктор технічних наук, професор А. А. ЗАСЯДЬКО;
доктор технічних наук, доцент З. Д. КОНОПЛЯНКО;
доктор економічних наук, професор І. С. КРАВЧЕНКО;
доктор економічних наук, професор А. Я. КУЗНЕЦОВА;
доктор економічних наук, професор О. О. ЛАПКО;
доктор економічних наук, професор В. С. МАРЦИН;
доктор філософських наук, доцент З. Е. СКРИННИК;
доктор економічних наук, професор Р. А. СЛАВ'ЮК;
доктор економічних наук, професор О. М. ТРИДІД;
доктор економічних наук, професор Л. О. УКРАЇНСЬКА;
доктор економічних наук, професор Б. Ф. УСАЧ;
доктор філософських наук, професор Г. Ф. ХОРУЖИЙ;
доктор технічних наук, професор В. М. ЧАПЛИГА

кандидат економічних наук, доцент Б. І. ПШИК
(відповідальний секретар)

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ

Університет банківської справи Національного банку України.
04070 м. Київ, вул. Андріївська, 1.
Тел.: (044) 463-96-13, факс: (044) 462-53-41, (032) 297-72-37 (з питань придбання).
E-mail: pshykb@rambler.ru (відповідальний секретар),
publish@lbi.wubn.net (з питань придбання).

При передруку матеріалів, опублікованих у збірнику,
посилання на «Вісник Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ)» обов'язкове.

Орієнтація банківської системи України на запобігання довгостроковим кризовим явищам в економіці

Сергій Валерійович Вахнюк,
доцент кафедри економічної кібернетики
ДВНЗ «Українська академія банківської справи
Національного банку України» (м. Суми),
кандидат економічних наук

Анотація. Розглядається зв'язок між банківськими кризами та загальними економічними кризами. Проводиться дослідження необхідності, можливостей та напрямів орієнтації пріоритетів банківської системи України в сучасних умовах. Пропонуються системні зміни в основних напрямках діяльності комерційних банків з метою подолання кризових явищ в економіці України.

Ключові слова: кризові явища, банківська криза, економіка знань, венчурне фінансування.

Постановка проблеми. На теперішній час досить важко відшукати в українській економіці сферу діяльності, яка б не зазнала невдач від початку кризи 2008–2009 років. Кризові явища полягають у неможливості отримувати бізнес-структурами звичний прибуток, використовуючи апробовані схеми підприємництва. Левова частина негативу цих явищ полягає в надмірній важкості віднайти та запровадити на ринок нові схеми для досягнення бажаного економічного ефекту. Наразі в Україні відбуваються процеси активного пошуку схем ведення бізнесу, які здатні забезпечити економічний ефект докризового рівня. Без фінансової підтримки, організованої належним чином, ці процеси можуть затягнутися на тривалий час зі згубними наслідками для економіки країни. Перед вітчизняною банківською системою постає завдання переорієнтації своєї діяльності на сприяння вирішенню цієї проблеми в найкоротші строки.

Аналіз останніх публікацій і досліджень. Проблема орієнтації банківської системи на подолання кризових явищ в економіці підлягала дослідженню та широко обговорювалась у наукових публікаціях науковцями та практиками, такими, як: О. Барановський, А. Чухно, З. Зейналов, А. Піскунов, Д. Бартон, В. Брюков, Л. Мізес, Н. Петразький, М. Тутан-Барановський, В. Кузьменко, Е. Румянцева, А. Чернявський, М. Бутянян та інші. Однак, незважаючи на отриманні результати досліджень, певні аспекти зазначеної проблеми залишаються актуальними на теперішній час. Зокрема, досі не існує однозначного визначення пріоритетних векторів банківської діяльності в сучасних умовах та механізму переорієнтації суб'єктів фінансового підприємництва.

Мета статті. Дослідження необхідності, можливостей та напрямів переорієнтації банківської системи України з метою прискорення процесу подолання кризових явищ у галузях реальної економіки.

Обґрунтування отриманих наукових результатів. Зважаючи на систематизацію визначень кризи в економічній науці, яка представлена в роботі [1], прояв кризових явищ в економіці країни можна звести до таких формулювань:

- граничне загострення протиріч у соціально-економічній системі, що загрожує її життєстійкості в навколишньому середовищі;
- досягнення переломного етапу у функціонуванні системи економічних відносин, на якому вона піддається впливу зовні чи зісередини, що вимагає від неї якісно нового реагування;
- періодично повторюване явище в розвинутому ринковому господарстві, що виражається в надвиробництві товарів, які не знаходять збуту;
- досягнення в економічних відносинах точки біфуркації, яка містить у собі потенційну можливість як деструктивного, так і конструктивного характеру;
- зміна підвищувальної тенденції розвитку ринкової економіки знижувальною.

Загальною причиною економічної кризи державного масштабу можна вважати суттєве зменшення потреби людства в результатах діяльності домінуючих галузей економіки країни. На фоні цього твердження проявляється існування зв'язку між періодичністю повторення масштабних економічних криз та періодичними змінами технологічних укладів, що зумовлюються зміною пріоритетів галузей економіки залежно від їх спроможностей приносити прибуток. Тобто кризові явища доречно вважати побічним ефектом, що супроводжує еволюцію економічних систем.

Оскільки виникнення криз в економіці країни є неминучим процесом упродовж еволюції суспільства, органи державного управління повинні мати усталену системну стратегію, спрямовану на прискорення процесу реалізації можливостей їхніх конструктивних факторів та пригнічення деструктивних. Натомість в українській економіці виникнення кризи сприймається як надзвичайна ситуація, подолання наслідків якої вимагає неординарних командних рішень. Українці сьогодні пов'язують подолання кризових явищ здебільшого з екстремними фінансовими ін'єкціями за рахунок бюджету, спрямованими на проведення таких заходів, як: утримання цін на

певні групи товару, субсидіювання збиткових підприємств, покриття збитків державних компаній, підтримку безробітних тощо. Тобто всі ці дії спрямовані суто на подолання деструктивних кризових факторів у місцях їх найбільшого прояву. Конструктивні фактори при цьому залишаються поза увагою.

Системна реалізація конструктивних кризових факторів здатна призвести до загального піднесення економіки. Під конструктивними факторами ми розуміємо обставини, що неявно присутні в кризових ситуаціях і являють собою підґрунтя для створення нового попиту на нові товари та послуги. Товари і послуги з новою споживчою вартістю являють собою інновації, а систему економічних відносин, пріоритети якої спрямовані на їх виробництво, у науковій літературі ідентифікують як інтелектуальна економіка або економіка знань. Отже, для запобігання набуттю кризовими явищами довгострокового характеру, економіка країни повинна спиратися передусім на систематизоване інтелектуальне підґрунтя. Така система дозволить обирати найбільш перспективні напрями економічного розвитку, оптимізувати потоки фінансових інвестицій, контролювати суб'єктивізм у прийнятті управлінських рішень.

В інноваційній моделі економіки однією з рушійних сил зміни домінуючих технологічних укладів виступає банківська система. Вплив банків на виникнення та перебіг криз в економіці детально досліджено в роботі [2]. Зокрема, там зазначається, що банківська система відіграє роль першооснови для будь-якої економіки, тому процеси зростання та спаду економіки значною мірою залежать від організації банківської системи. Поняття сутності банківської кризи зводиться до ситуації, коли банки втрачають свою ліквідність і платоспроможність. Прояв кризових явищ у банківській системі полягає у стійкій нездатності значної кількості банків виконувати свої зобов'язання перед контрагентами, порушенні умов розрахунково-касового обслуговування, порушенні зобов'язань перед вкладниками і власниками банківських зобов'язань, банкрутстві та ліквідації банківських установ.

На тлі зазначених подій банківські кризи виглядають причинами економічних. Однак із цим не можна погодитись, зважаючи на той факт, що економічні кризи мають циклічну природу, а банківські кризи – ні. Доцільно буде вважати банківські кризи індикаторами економічних, оскільки їх причинні фактори виникають унаслідок орієнтації пріоритетів банківської системи на технологічні уклади, які втрачають домінуючі позиції у світовій економіці. У багатьох економічних системах сучасних країн економічній кризі передували одна або декілька банківських криз. Залежно від того, наскільки швидко банківська система може переорієнтувати свої пріоритети, настільки тривалими залишаються кризові явища в економіці. Затяжні банківські кризи стають каталізаторами прояву деструктивних факторів економічних криз.

Для визначення можливостей та напрямів переорієнтації банківської системи України для прискорення

процесу подолання кризових явищ в економіці розглянемо можливі шляхи системної протидії механізмам негативного впливу факторів банківських криз на банківську систему. Подібні дослідження, на нашу думку, потрібно проводити в розрізі трьох основних напрямів діяльності комерційних банків: посередництво у здійсненні платежів між окремими суб'єктами («поштова» функція); фінансове посередництво у кредитно-депозитній діяльності, купівлі-продажу валюти і/та цінних паперів (фінансове інтермедіанство); фінансове посередництво в залученні інвестицій (фінансове мідельменство).

Механізм прояву факторів банківської кризи при виконанні «поштових» функцій полягає в різкому зменшенні обігу коштів як між резидентними, так і між нерезидентними рахунками клієнтів банківських установ. Таке зменшення стає причиною скорочення надходжень банків за надання відповідних послуг до рівня, який стає недостатнім для покриття витрат на ресурси, орієнтованих на їх виконання. Тобто орієнтований на певні обсяги операцій рівень технологічного, кадрового та філіального фондів стає надлишковим. Вплив цієї надлишковості на стан ліквідності банку чітко відображує метод розрахунку нетто-ліквідної позиції банку (НЛП). НЛП залежить від наявності джерел попиту на ліквідні засоби (ПолЗ) та джерел пропозиції ліквідних засобів (ПрЛЗ) банку:

$$\text{НЛП} = \text{ПрЛЗ} - \text{ПолЗ}. \quad (1)$$

ПрЛЗ формується з джерел: надходження депозитів (НД), погашення виданих кредитів (ПК), продаж активів (ПА), надходження від реалізації фінансових проектів (НП):

$$\text{ПрЛЗ} = \text{НД} + \text{ПК} + \text{ПА} + \text{НП}. \quad (2)$$

ПолЗ формується з джерел: зняття грошей клієнтами з рахунків (ЗГ), видача кредитів (ВК), виплата дивідендів акціонерам (ВД), проектне фінансування (ПФ), витрати на здійснення операцій (ВО):

$$\text{ПолЗ} = \text{ЗГ} + \text{ВК} + \text{ВД} + \text{ПФ} + \text{ВО}. \quad (3)$$

Отже, зазначена надлишковість призводить до збільшень ВО, що погіршує показник НЛП. Однак її скорочення через зменшення персоналу, філіальної інфраструктури технологічно-обчислювальних потужностей зумовлює неможливість (або надзвичайну складність) повернення до обсягів операцій докризового рівня. Найбільш прийнятна стратегія при вирішенні цієї проблеми, на наш погляд, полягає у зміні пріоритетів на використання технологій самообслуговування клієнтів, таких як: PC-банкінг, Internet-банкінг, Mobile-банкінг, SMS-банкінг, WAP-банкінг, Phone-банкінг, Web-банкінг. Ці технології вже присутні на ринку банківських послуг України як сучасні інформаційні системи. При їх пріоритетному застосуванні різниця у значенні ВО для різних обсягів операцій мінімальна.

В ідеалі зміна пріоритетів у виконанні «поштової» функції повинна сягати рівня повного самообслуговування клієнтів. Навіть у банківських філіях потрібно передбачити відповідні робочі місця для клієнтів та наявність консультантів зі складу персоналу. Такий підхід здатен зміцнити ліквідну позицію банку ще й завдяки підвищенню ПрЛЗ, зважаючи на ринкову привабливість подібних високотехнологічних систем.

Негативний прояв основних факторів банківської кризи у фінансовому інтермедіанстві полягає в накопиченні значного обсягу проблемних кредитів, масових вилученнях коштів із депозитних рахунків, систематичних прорахунках у проведенні операцій на валютному ринку. У результаті відбувається зменшення значень НД та ПК (ф. 2) банківських установ із відповідним погіршенням їх ліквідної позиції. Основною причиною цих факторів вважається надмірна фінансова лібералізація [2]. Для України, як і для інших країн, що перебувають на ранішніх етапах становлення ринкової економіки, вона полягає в мінімізації контролюючих заходів з боку органів державного управління. Свобода дій проектується у прагненні застосовувати спрощені спекулятивні схеми ведення банківського бізнесу: некерованої кредитної експансії, нехтуванням заходами управління ризиками, високої залежності від зовнішніх запозичень, інерційності у валютній політиці. Становище погіршується із прийняттям центральними банками зобов'язань у виконанні функцій фінансового донора для банків у разі їх наближення до стану банкрутства, що стимулює банківських менеджерів до прийняття надмірно ризикових рішень у гонитві за прибутками в умовах конкурентної боротьби.

Джерело подолання цих проблем логічно шукати у трансформації наглядової та регуляторної систем центробанків. При цьому хибною практикою буде орієнтація Національного банку України на встановлення адміністративних обмежень у формі дозволеного комерційним банкам переліку посередницьких дій та напрямів розміщення капіталів. Засилля таких обмежень не дасть не тільки реалізовувати конструктивні фактори кризових ситуацій, а й нівелює всі переваги застосування ринкових відносин у сфері банківських послуг. Найкращим підходом до вирішення цього питання, на нашу думку, буде реалізація на інформаційно-технологічній платформі НБУ єдиної консультативної системи з проведення операцій фінансового інтермедіанства та подальшим установленням для комерційних банків вимоги обов'язкового її використання. Така система повинна містити: централізовану базу даних клієнтів банківських установ; бази знань, що акумулюють знання експертів з управління банківськими ризиками; програмні компоненти, які реалізують пошук логічних висновків для різноманітних ситуацій; систему пояснень отриманих рішень.

Обов'язковість використання єдиної консультативної системи НБУ не повинна вимагати від менеджерів комерційних банків точного використання її рекомендацій. Натомість, необхідною умовою по-

винно бути формулювання обґрунтованих пояснень у разі прийняття комерційним банком рішення, що розбігається з рекомендацією консультативної системи. У такий спосіб буде досягнуто рівня якості управління ризиками, прийнятного для зупинки помилок суб'єктивного характеру (економічних, фінансових, технологічних, технічних та ін.) і зловмисних дій окремих осіб, груп та організацій. У кінцевому підсумку будуть підвищені показники значень НД та ПК (ф. 2), що означає поліпшення ліквідної позиції комерційних банків.

Стосовно фінансового мідельменства негатив кризових факторів найбільше впливає на програми комерційних банків з випуску цінних паперів. Під удар кризи потрапляє діяльність із хеджування ризиків суб'єктів підприємництва – продаж похідних цінних паперів на строковому ринку (форвардів ф'ючерсів, опціонів, свопів). Деструктивний механізм кризових факторів цього напрямку формується на основі загального здешевлення акцій підприємств на фінансових ринках під час економічних криз. У даному разі ліквідність банків втрачає позиції за рахунок зменшення показника ПА (ф. 2). Становище погіршується в банках, що займаються проектним фінансуванням підприємств, продукцією яких ринок уже насичений достатньою мірою, – зниження значення показника НП (ф. 2).

З іншого боку, ми вважаємо, що саме у сфері інвестиційної діяльності найвірогідніше криється більшість конструктивних факторів банківських криз. Вочевидь, що в такій ситуації надання пріоритетного статусу заходам з фінансування проектів виробництва товарів та послуг, яких бракує на ринку, дозволить банківській установі обійти конкурентів та зміцнити ліквідну позицію. Такі заходи спрямовують інвестиційну діяльність комерційних банків у процеси, упродовж яких вони, окрім звичного посередництва, беруть участь в управлінні використанням інвестованих коштів. Підвищення ліквідності в даному разі характеризується підвищенням НП (ф. 2). В умовах економічної кризи найбільшого значення цього показника слід очікувати після реалізації проектів, які виводять на ринок нові товари та послуги і створюють на них попит. Незважаючи на високий рівень стратегічного ризику таких інноваційних проектів, участь в їх реалізації в кризових умовах заслуговує на пріоритетний напрям банківської діяльності.

Переорієнтація банків на фінансування високоризикових проектів (венчурне фінансування), на нашу думку, повинна починатися зі зміни в їхній функціональній організації. Тобто функціональна організація повинна забезпечувати лише поточну діяльність служби проектного фінансування, а не вирішення всіх необхідних завдань. З погляду забезпечення кінцевого результату фінансування проекту – перевищення значення НП (ф. 2) над значенням ПФ (ф. 3) – основними проблемами є: координація функцій персоналу, задіяного в проекті, та труднощі забезпечення відповідальності. Ці труднощі можуть бути подолані за процесного підходу до управління фінансуванням проектами.

Процесний підхід ґрунтується на наявності чіткої мети проекту, критеріїв оцінки проміжних результатів, співвідношення фінансових ресурсів із послідовністю робіт – кроків процесу. Управління процесами фінансування банками комерційних проектів припускає такі кроки: визначення мети процесу та показників досягнення цієї мети (кількісних або якісних); призначення відповідально за кожен процес, завданням якого є досягнення мети процесу; регламентація процесу в цілому і робіт, що його формують; при необхідності – автоматизація процесу за допомогою інструментальних засобів, розроблених силами банку або закуплених іззовні.

Проблеми відповідальності за результат процесу та координації функцій персоналу вирішуються за допомогою призначення відповідальної особи – менеджера процесу. При цьому перехід до процесної моделі управління фінансуванням проектів не вимагатиме ні додаткового персоналу, ні змін в організаційній структурі. Учасники процесу й надалі виконуватимуть свої посадові обов'язки в рамках існуючої організаційної структури, однак ці обов'язки систематизуються згідно з процесом із подальшою формалізацією у формі ролей процесів.

Висновки. Еволюція економічних систем людства супроводжується кризовими явищами, що мають поряд із деструктивними факторами конструктивні фактори розвитку економіки. В основу системної протидії негативу економічних криз в Україні повинна бути покладена реалізація конструктивних факторів на основі заходів із розбудови економіки знань. Одну з основних рушійних сил у цьому процесі відіграє банківська система в разі орієнтації пріоритетів своєї діяльності в напрямі стимулювання загальної інтелектуалізації суспільства. Основу такої орієнтації утворюють стратегічні зміни в основних напрямках діяльності комерційних банків, а саме: орієнтація посередництва у здійсненні платежів між суб'єктами на використання систем самообслуговування клієнтів; обов'язкове застосування при здійсненні кредитно-депозитної діяльності, купівлі-продажу валюти і цінних паперів єдиної консультативної системи на базі НБУ; перенесення вектора пріоритетів на фінансування інноваційних проектів, використовуючи процесний підхід в управлінні інвестиціями. Зазначені зміни здатні підвищити ліквідну позицію комерційних банків та утворити систему зв'язків, яка запобігатиме довгостроковим кризовим явищам як у банківському секторі, так і в економіці країни.

Список використаної літератури

1. Барановський О. Сутність і різновиди фінансових криз / О. Барановський // Фінанси України. – 2009. – № 5. – С. 3–21.
2. Барановський О. Банківські кризи: сутність, фактори виникнення та особливості прояву / О. Барановський // Економіка України. – 2010. – № 2. – С. 34–48.
3. Бартон Д. Банк после кризиса [Електронний ресурс] / Д. Бартон, Р. Ньюэлл, Г. Вилсон – The McKinsey Quarterly. – Режим доступу: http://www.mckinsey.com/russianquarterly/articles/issue18/13_0108.aspx?tid=45.
4. Вахнюк С. Роль банківської системи у формуванні інноваційної моделі розвитку економіки / С. Вахнюк // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. наук. пр. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2008. – Т. 23. – С. 90–98.
5. Клинцов В. Управленческие и технологические инновации [Электронный ресурс] / В. Клинцов, Е. Кузнецова, В. Чернявский – The McKinsey Quarterly. – Режим доступу: http://www.mckinsey.com/russianquarterly/articles/issue21/01_0210.aspx.
6. Чухно А. Сучасна фінансово-економічна криза: природа, шляхи і методи її подолання / А. Чухно // Економіка України. – 2010. – № 1. – С. 4–19.

Summary. In the article is examined communication between banking crises and general economic crises. Research of necessity, possibilities and directions of priorities of the Ukrainian banking system in modern terms is conducted. The system changes in basic directions of activity of commercial banks for overcoming the crisis in the Ukrainian economy are offered.

Keywords: crisis phenomena, banking crises, knowledge economy, venture financing.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Скринник Зоя Едуардівна	
Фінансова криза та відродження духу: точки перетину	3
Радєва Марина Миколаївна	
Глобальна фінансова криза: уроки для України	9
Веремчук Дмитро Володимирович	
Інтеграція податкової політики держави у глобальній економіці	13
Добрянський Ярослав Вікторович	
Функціональні складові регулювання економіки податковими механізмами	17
Грінченко Андрій Юрійович	
Оптимізація податкової політики суб'єктів господарювання	20
Ярема Ярослав Романович	
Вплив податкових важелів на процес формування й використання доходів фізичних осіб в Україні	23
Овчарова Наталія Вікторівна	
Оптимізація діяльності суб'єктів бюджетної політики в управлінні соціальною сферою	27
Андрусів Роксолана Романівна	
Розв'язання боргової проблеми України в контексті вдосконалення механізмів функціонування державних фінансів	31
Горбачевська Оксана Василівна	
Систематизація термінології монетарної економіки і монетарної політики в макроекономічній системі	35
Жулінська Катерина Миколаївна	
Методичні аспекти оцінки ефективності грошово-кредитного регулювання	42
Панковець Марта Петрівна	
Монетарна політика та ефективність її проведення	47
Корнівська Валерія Олегівна	
Інституційні диспропорції європейського простору	52
Терехов Євген Миколайович	
Тенденції розвитку експортної активності України на глобальному ринку обміну науково-технічною продукцією	56
Дараган Вікторія Петрівна	
Джерела утворення тіньового капіталу та головні чинники тінізації економіки України	60
Желіхівська Анастасія Миколаївна	
Проблеми Національної депозитарної системи та напрями їх вирішення	65
Чижевська Марина Борисівна	
Актуальні надбання інституціональної теорії колективних дій як парадигма для розвитку сучасної концепції кооперативного сектору економіки	69
Іоненко Катерина Василівна	
Довіра до кредитно-фінансових інституцій як фактор формування індивідуальних інвестиційних стратегій населення	74
Проценко Олександр Леонідович	
Закордонний досвід страхування та фінансової допомоги у випадку природних катастроф	80
ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ (ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ)	
Попов Іван Володимирович	
Напрями трансформації фінансового механізму в контексті забезпечення фінансової стабільності	86
Третяк Наталя Миколаївна	
Фінансова безпека агроформувань у контурі банківського кредитування	89
Корнійчук Галина В'ячеславівна	
Сучасний стан і проблеми кредитування агроформувань	94
Петренко Юлія Михайлівна	
Аналіз ключових суб'єктів забезпечення фінансової безпеки підприємства	97
Саюн Алла Олександрівна	
Методологічні основи комерційного бюджетування	101

Піскунов Роман Олександрович	
Управління фінансовими ризиками з метою регулювання руху грошових потоків	106
Турченко Олександр Васильович	
Модернізація методичних підходів фінансового прогнозування формування і використання фінансового капіталу в інвестиційній діяльності підприємств автомобілебудування	110
ІНВЕСТИЦІЙНІ РЕСУРСИ ВІДТВОРЮВАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	
Бардиш Григорій Олексійович, Гладка Уляна Богданівна	
Удосконалення державного регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності в Україні	114
Марцин Володимир Степанович	
Мотивація іноземних інвестицій в економіку України	121
Харченко Анатолій Миколайович, Чухрайова Марина Василівна	
Інвестиційна привабливість України та шляхи її поліпшення в умовах підвищення фінансової стійкості	129
Купалова Галина Іванівна, Коренева Наталія Олексіївна	
Екологічна складова системи показників інвестиційної привабливості регіонів України	133
Бардиш Григорій Олексійович, Даниленко Сергій Миколайович	
Створення наукового парку «Біоенергія» як спосіб підвищення ефективності фінансового забезпечення наукових досліджень та інновацій у сфері біоенергетики	137
Другов Олексій Олександрович	
Сучасний стан і динаміка інвестування інтелектуалізації економіки України	142
Качмар Світлана Ігорівна	
Теоретичні підходи до визначення сутності інвестиційного банкінгу	149
Пилипенко Борис Григорович	
Проблеми та особливості функціонування ринку венчурного капіталу	153
ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	
Щербак Віктор Дмитрович	
Центральний банк в умовах глобалізації – сучасні тенденції трансформації монетарної політики	157
Кузнецова Анжела Ярославівна, Невмержицька Олена Володимирівна	
Сучасний стан банківської системи України в умовах фінансової кризи	160
Деревська Оксана Борисівна	
Основні тенденції розвитку банківської системи України в посткризовий період	165
Вахнюк Сергій Валерійович	
Орієнтація банківської системи України на запобігання довгостроковим кризовим явищам в економіці	168
Осадчий Іван Анатолійович	
Вплив кризових явищ на форми проведення реструктуризації і реорганізації вітчизняних банків у сучасних умовах	172
Онкієнко Сергій Володимирович	
Суспільне регулювання банківської діяльності	176
Еркес Олена Євгенівна	
Оцінка ефективності роботи тимчасової адміністрації у проблемних банках	179
Любар Оксана Олександрівна	
Кредитна політика банків: види та моделі	183
Галєва Людмила Євгенівна, Гаряга Леся Олегівна	
Проблеми розвитку банківського споживчого кредитування в Україні та Росії	186

Рогожнікова Надія Володимирівна Концептуальні підходи до моніторингу як форми спостереження за процесом споживчого кредитування в комерційному банку	191
Непочатенко Олена Олександрівна, Яковенко Олексій Володимирович Порівняльна характеристика лізингового і банківського кредитування на прикладі Черкаської філії ПАТ КБ «ПриватБанк»	194
Халіменко Юлія Михайлівна Аналіз системи внутрішньобанківського контролю за операціями банку з кредитування суб'єктів господарювання	197
Верхуша Наталія Петрівна Методичне забезпечення управління портфельним кредитним ризиком банку	201
Егоричева Світлана Борисівна Інноваційний ризик у діяльності комерційних банків	206
Стефанишина Алла Борисівна Стрес-тестування як антикризовий метод забезпечення фінансової стійкості банку	212
Козьмук Наталія Ігорівна Управління обов'язковими резервами як складова менеджменту ліквідності	218
Серпенінова Юлія Сергіївна Формування системи контролю і моніторингу ліквідності банку	223
Кравченко Олена Володимирівна Методи реалізації фінансового планування	226
Хайлук Світлана Олексіївна, Новак Сергій Миколайович Використання бутстрал-методу при непараметричному оцінюванні ефективності банківської діяльності	230
Худік Олена Олександрівна Дивідендна політика як складова фінансового механізму корпоративного управління в банку	235
Анісімов В'ячеслав Валентинович До проблеми вивчення історії банківської системи України	238
Костогриз Вікторія Григорівна, Люзяк Мирослава Ємільяна Фінансовий супермаркет як перспективний напрям дистрибуції фінансових послуг	241
Нагайчук Неля Григорівна Страховання як інструмент антикризового управління	246
Ткаченко Наталія Володимирівна, Рябоконт Наталія Петрівна Теоретичне обґрунтування відмінностей страхової послуги від страхового продукту	251
Ткаченко Наталія Володимирівна, Цікановська Наталія Анатоліївна Демографічні та фінансові передумови впровадження загальнообов'язкового накопичувального пенсійного страхування	256
Пасько Олег Михайлович Узгодження умов взаємодії банків і страхових компаній	260
Грішута Анна Володимирівна Фактори стримання розвитку кредитної кооперації в посткризовому періоді	264
Токар Володимир Володимирович Інституційні основи посткризової оптимізації банківської системи України	267

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І АУДИТУ

Слободяник Юлія Борисівна Незалежність вищого органу державного аудиту	270
Матвієнко Тетяна Олександрівна Удосконалення методики та організації бухгалтерського обліку зобов'язань за податками і зборами	274
Сулима Мар'яна Олександрівна Бухгалтерський облік формування і використання резервів за міжбанківськими кредитами	249
Люткова Ганна Михайлівна, Лаврова Олена Олексіївна Особливості обліку та звітності страхових компаній	283
Гончаренко Олена Олексіївна Облік інвестиційної діяльності недержавних пенсійних фондів України	287
Жирна Жанна Анатоліївна Концепція побудови цілісної системи державного аудиту	292
ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ	
Гончаренко Вікторія Анатоліївна Методика оцінювання фінансового стану емітентів цінних паперів під час управління інвестиційним портфелем комерційного банку	297
Шевчук Тетяна Віталіївна, Коркуна Оріслава Іванівна, Сеген Федір Васильович Оцінка ризиків, пов'язаних з терміном будівництва житла для довірителя, управителя і забудовника	301
Кльоба Віктор Львович Напрями вдосконалення економіко-математичного моделювання банківської діяльності	306
Михайлюта Сергій Леонтіїович, Степанушко Ігор Васильович, Бабич Богдан Олександрович Захист інтрамереж від DOS- та DDOS-атак	309
Клювак Оксана Володимирівна Аналіз основних підходів до вирішення задачі аутентифікації в інтернет-платіжних системах	313
МЕНЕДЖМЕНТ ПЕРСОНАЛУ	
Ткаченко Світлана Вікторівна Модель економічної людини та її роль у формуванні фінансової науки	318
Звіркоvsька Вікторія Анатоліївна Деякі аспекти державної політики України у сфері регулювання соціально-економічних проблем молоді в умовах ринково орієнтованого суспільства	322
Маренич Анатолій Іванович, Мекеда Наталія Григорівна Про проблеми мобінгу в трудових колективах	326
Шурпенкова Руслана Казимирівна, Атаманенко Ірина Богданівна Аналіз ефективності використання колективного договору в цілях оптимізації оподаткування	329
Засадна Христина Омелянівна, Кравчук Галина Теодорівна Зарубіжний досвід підготовки фахівців банківської справи	333
Рак Наталія Євгенівна Показники розвитку людських ресурсів у річній звітності вітчизняних банківських установ	337
До уваги авторів!	345

Друк Приватне підприємство
«Видавництво «Фенікс».
03680, м. Київ, вул. Шутова, 13-б.

Підписано до друку 20.12.2010. Формат 60 x 84/8. Папір офсетний № 1. Друк офсетний.
Умовн. друк. арк. 40,46. Обл.-вид. арк. 30,0. Тираж 300. Зам. № 944.